

KUNSTIKONKURSS

parima ideelahenduse leidmiseks
Eesti motovõistkonna 1936. aasta Tähesõidu
võidu auks püstitatavale kunstiteosele

Motomonument MTÜ

September 2025

Motomonument MTÜ kuulutab välja kunstikonkursi leidmaks parim ideelahendus Eesti motovõistkonna 1936. aasta Berliini Olümpia Tähesõidu võidu auks püstitatavale kunstiteosele ja eesmärgiga see ideelahendus ellu viia

1. SISSEJUHATUS

Mootorratturluse ajalool on Eestis käesoleval aastal tähtis verstapost – 19. mail täitus 130 aastat esimese mootorratta esitlusest. 2025. aasta alguse seisuga oli Eestis pea 100 000 A-kategooria juhilubade omanikku ning registris arvel üle 32 500 mootorratta. Mootorratturlusest huvitatute arv on olnud pidevas kasvutrendis ning seega ei ole see pelgalt valitute hobi, vaid ühiskonnas arvestatava kandepinnaga tegevus.

Läbi 130 aastase ajaloo on meie mootorratturid teinud suuri tegusid nii kodu- kui välismaal jõudes kõrgetele kohtadele nii motospordis kui ka muudel mootorratastega seotud aladel.

1936. aasta Berliini olümpiamängud olid Eestile erakordselt edukad. Maadleja Kristjan Palusalu võitis kaks kuldmedalit ning lisaks saadi teistelt spordialadelt veel kaks hõbedat ja kolm pronksi. Aga enne olümpiat jõudsimel rõõmustada teisegi suure saavutuse üle - eestlased võitsid ülekaalukalt rahvusvahelise mootorratturite tähesõidu, mis korraldati rahvusvahelise mootorratturite klubide liidu (FIM) poolt 1936. aasta Berliini olümpia auks. Eestlaste Tähesõitu rahastati meie Olümpiafondist ning võitjad said lisaks kuulsusele ka suure hõbedast rändkarika. Rohkem on võimalik Tähesõidu loost lugeda/vaadata/kuulata meie koduleheküljelt www.motomonument.ee.

Konkursi korraldaja Motomonument MTÜ (edaspidi ka *korraldaja*) on Eesti motoklubide poolt ellu kutsutud rahakogumise ühisalgatus selle suurepärase, paljuski unustuse hõlma vajunud saavutuse jäädvustamiseks meie tulevastele põlvkondadele.

Konkursi auhindadeks vajalik auhinnafond on konkursi väljakuulutamise seisuga annetajate poolt tagatud.

2. MOTOMONUMENDI EESMÄRK

Motomonumendi (edaspidi ka *monument*) püstitamise eesmärk on austada ja jäädvustada Eesti mootorratturite suurt saavutust - 1936. aasta Olümpia Tähesõidu võitu. Monumendi püstitamise abil soovivad projekti eestvedajad teadvustada Tähesõidu võidu olulisust laiemalt nii kohalike motosõprade ja ajaloohuviliste kui ka Eestit turistidena külastavate motoentusiastide seas.

Meie eesmärk on taaselustada see ajaloosündmus avaldamaks tunnustust 1936. aastal saavutatud erakordsele võidule, rõhutades Eesti mootorratturite kuuluvust maailma tippu. Monument on sümbol, millega hoida ajalugu elavana, inspireerida meie tulevasi põlvkondi ja väärtustada Eesti motokultuuri juurestikku ja identiteeti.

Soovime Pärnusse rajatava monumendiga luua märgilise paiga, kus Eesti ja välismaised mootorratturid saavad tutvuda Eesti tähesõitjatest motokangelastega ning avaldada neile austust. Tuletame sellega meelde, et Eesti motokultuur oli tugev juba enne Teist maailmasõda ning ärgitame huvi ja lugupidamist motiveeriva ajaloo vastu.

Monumendi lipukiri "Julgus seigelda" innustab nii tänaseid kui ka tulevasi mootorrattureid ennast ületama, astuma järgmine samm seiklustesse, olema avatud uuteks väljakutseteks just nii, nagu seda 1936. aastal tegid need 14 ratturit, kes Berliini Tähesõidu ette võtsid ja selle võitsid. Monument inspireerib meie praeguseid ja tulevasi mootorrattureid olema avatud maailmale ja vaatama julgelt tulevikku.

3. MOTOMONUMENDI ULATUS

Monument, mille kujundamiseks korraldatakse kunstikonkurss (edaspidi *konkurss*), on mõeldud olema ümbritsevat keskkonda rikastav ja visuaalselt atraktiivne vähemalt kolmest küljest vaadeldav installatsioon või skulptuur. Eesmärk on luua esinduslik ja väärikas teos, mis arvestab nii ajaloolist konteksti kui ka mootorratturiluse kultuurilist tähendust.

On oluline, et Pärnut väisavad monumendist mööduvad turistid tunneksid selles ära mootorratturilusele pühendatud sümboli. Monument peab juba esimesest silmapilgust kõnetama eriti just mootorrattureid ning kutsuma möödujaid lähemalt sellega tutvuma.

Monumendi kavandamisel on oluline selle interaktiivsuse saavutamine, ehk külastajatel peab olema võimalus monumenti vahetult tajuda ja sellega füüsiliselt suhelda. See peab sisaldama võimaluse foto- ja videojäädvustuste tegemiseks nii monumendi kui ka selle osade juures. Ideaalis peaks külastajatel olla ka võimalus liikuda monumendi konstruktsioonil saavutamaks külastajate suuremat seotust selle ajaloosündmusega. Seega peab monument looma silla möödunu ja tänapäeva kultuurilise tajumise vahel ning seda täieliku ja kaasahaarava visuaalse ja füüsilise kogemuse kaudu.

Loomulikult peab loodav monument olema valmistatud ilmastiku- ja vandalismikindlatest materjalidest, mis tagavad selle vastupidavuse ajale ja füüsilistele mõjuritele ka meie põhjamaises kliimas. Oluline on arvestada ka minimaalse hooldusvajadusega. Monumendi suurejooneline olemus peab peegeldama selle ajatu

saavutuse väärtust, olles visuaalselt silmapaistev ja püsiv, et ajas kestev tunnustus Eesti mootorratturite saavutusele saaks väärilt edasi antud.

Monumendil peab olema ette nähtud ala, kus saab püsivas vormis kajastada monumendi rajamist toetavate isikute nimed ja logod.

Mahuliselt eeldame monumendi ligikaudseks suuruseks kuni 4 meetrit kõrguses, kuni 10 meetrit laiuses ja kuni 6 meetrit sügavuses. Samas, toodud suurused on pigem eelistused kui piirangud.

Monument püstitatakse Pärnu linna, Raeküla mets P2 kinnistule vastavalt Pärnu Linnavalitsuse 25. juuni 2025 korraldusele nr 424 (korraldus ja asendiskeem lisatud). Lisatud piltidel leiate monumendi tulevases asukohas oleva haagise koos reklaambanneriga.

4. OSALEMINE JA TÖÖDE ESITAMISE TINGIMUSED

Konkurss on kahe-etapiline:

a. Esimene ehk eelvaliku etapp:

- i. Esimene ehk eelvaliku etapp on avalik ja sellest teavitatakse skulptoreid läbi Eesti Kunstnike Liidu, Eesti Kujurite Ühingu ja ka otsekontaktide kaudu.
- ii. Kõik teises etapis osalemisest huvitatud skulptorid peavad saatma hiljemalt 6. oktoobriks 2025 oma seni teostatud tööde portfoliid Motomonument MTÜ'le mailiaadressile info@motomonument.ee.
- iii. Portfolios soovitame suurema rõhu panna töödele, mida on esitletud avalikus ruumis ning mis oma ruumilt ja vormilt sobituksid kõige paremini punktis 3 "Motomonumendi ulatus" tooduga.
- iv. Portfoliote esitamisega seotud kulusid ei hüvitata.
- v. Kuu aja jooksul portfoliote esitamise päevast ehk hiljemalt 7. novembriks 2025 valib Motomonument MTÜ komisjon esimeses etapis osalenud skulptorite seast välja kuni 10 skulptorit, kellele esitatakse kutse osaleda teises etapis ehk ideelahenduse etapis.

b. Teine ehk ideelahenduse etapp:

- i. Teine etapp on kinnine ehk selles saavad osaleda vaid esimeses etapis valituks osutunud ja Motomonument MTÜ poolt vastava kutse saanud skulptorid.
- ii. Ideelahenduse kavand (Töö) võiks kajastada punktis 2 "Motomonumendi eesmärk" ja punktis 3 "Motomonumendi ulatus" kirjeldatud. Esitada tuleb skulptuuri mõõtmed, värvikasutus, teostamise tehnika ja materjalikasutus. Samuti tuleb lühidalt kirjeldada teose kontseptsiooni. Elektri kasutamise võimalusega palume töö esitamisel mitte arvestada. Monumendi valgustamises lepitakse kokku konkursi võitjaga ja koostöös Pärnu Linnavalitsusega.
- iii. Töö esitamisega kinnitab konkursil osaleja, et ta on kavandi autor või tal on kavandi autoriga sõlmitud kokkulepe kavandi isiklike ja varaliste autoriõiguste kasutamiseks ulatuses, mis võimaldab osalejal esitada kavand konkursile vastavuses konkursi eesmärkide ja tingimustega, sh ulatuses, mis võimaldab osalejal sõlmida korraldajaga leping kavandi realiseerimiseks.
- iv. Töö peab olema kavandatud selliselt, et hilisemate tegevuste käigus on monument selle järgi võimalik püstitada.
- v. Töö peab sisaldama monumendi teostamise maksumust, monumendi teostamiseks vajalike materjalide ligilähedast maksumust ning monumendi püstitamiseks vajalike ehitustööde ja nõutavate lubade (monumendi transport asukohta, kaevetööd, pinnase taastamine monumendi vahetus läheduses, tehniliste tingimuste väljastamine, riigilõivud jms) eeldatavat maksumust (täpsusega 10% piires). Maksumused tuleb esitada kõigi kululiikide kaupa.
- vi. Motomonument MTÜ eeldab, et monumendi teostamise (valmistamise) ja püstitamise maksumus (ilma ümbritsevate maastikutööde ja infrastruktuuri (nt teed, valgustus, parkla jne) maksumuseta) ei ületa olulisel määral 300 000 eurot.
- vii. Töö esitatakse eskiisina ühes eksemplaris, A3 formaadis paber kandjal (võib olla nii käsitsi- kui ka arvutis teostatud joonistena), kusjuures see peab sisaldama:
 1. monumendi eskiislahendus vähemalt kolmes vaates seotud P2 kinnistuga;

2. monumendi ruumiline pilt perspektiivis;
 3. monumendi ümbruse maastikuarhitektuurilise osa eskiis (juurde viivad teed, parkla ja monumendi valgustus).
- viii. Juhul, kui üks konkursil osaleja esitab mitu tööd, peavad need olema esitatud eraldi kavanditena ning tähistatud erinevate märgusõnadega. Esitav idee ei tohi olla teise esitatava kavandi idee edasiarendus, s.t tegemist peab olema iseseisvate ideedega.
- ix. Töö esitamise tähtaeg on kaks kuud alates kutse saatmisest, täpne aeg ja koht antakse teada punktis 4.b.i toodud kutses.
- x. Töö tuleb esitada anonüümselt - ümbrik varustatakse märksõnaga ning selle sees olevas eraldi kinnises ümbrikus on töö teostaja kontaktid.
- xi. Konkursil osalemisega seotud kulused osalejatele ei hüvitata.

5. HINDAMINE JA EDASISED TEGEVUSED

- a. Žürii koosneb viiest liikmest, kellest kolm on Motomonument MTÜ esindajad, üks esindaja kutsutakse juurde Pärnu Linnavalitsusest ning üks esindaja kutsutakse juurde Eesti Kujurite Ühendusest.
- b. Žürii valib välja kuni kolm tööd, mis võidakse saata lõpliku võidutöö leidmiseks lõpphääletusele Eesti mootorratturlusega seotud ühendustele.
- c. Lõpphääletuse lõplikud tulemused kuulutab žürii välja hiljemalt 30. jaanuaril 2026.
- d. Võidutöö autoriga astutakse läbirääkimistesse eesmärgiga sõlmida töö teostamiseks leping, kusjuures autor peab arvestama, et monumendi teostamiseks ja püstitamiseks vajalik rahastusprotsess algab pärast monumendi lõpliku kavandi ja maksumuse selgumist.
- e. Motomonument MTÜ eeldab, et monumendi valmistamise protsess võib alata 2026. aastal ning püstitamine 2027. aastal selliselt, et monumendi avamine toimuks 30. juulil 2027.
- f. Kui selgub, et võidutöö kavand ei ole mistahes põhjustel (sh nt maksumus) esitatud kujul või viisil teostatav, on korraldajal õigus taganeda sõlmitud lepingust konkursi võitjaga ning tunnistada konkursi võitjaks järgmise koha saanud kavandi esitaja ning sõlmida temaga töö teostamiseks leping.

6. AUHINNAD JA TUNNUSTUS

- a. Auhinnafondi suurus kokku on kuni 10 000 eurot ilma käibemaksuta, mis jaguneb järgmiselt:
Esimene koht - 3000 eurot;
Teine koht - 2000 eurot;
Kolmas koht – 1000 eurot.
- b. Kõik ülejäänud kutse saanud osalejad, kes on esitanud vähemalt ühe nõuetekohase töö, saavad auhinnana 500 eurot.
- c. Kui hindamisele kuulunud tööde arv osutub väiksemaks kui auhindade arv, võib žürii osa auhindu jagamata jätta.
- d. Auhinnad makstakse välja konkursil osaleja poolt antud pangakontole seitsme tööpäeva jooksul pärast konkursi võitjate avalikustamist. Auhinnad maksustatakse vastavalt Eesti Vabariigi õigusaktidele.
- e. Esimese koha saanud töö autoriga sõlmitakse leping monumendi valmistamiseks (teostamiseks). Läbirääkimistel lepitakse kokku, kelle poolt korraldatakse ehitustööd monumendi püstitamiseks.

7. AUTORIÕIGUSED JA KONKURSI VÕITJAGA KAVANDI REALISEERIMISEKS SÕLMITAV LEPING

- a. Konkursile esitatud kavandi autorile kuuluvad vastavalt autoriõiguse seadusele kavandi isiklikud ja varalised autoriõigused, samuti kavandi omandiõigus.
- b. Võidukavandi omandiõigus läheb korraldajale üle pärast võidukavandi realiseerimiseks lepingu sõlmimist. Teiste kavandite omandiõigused jäävad nende autoritele.
- c. Sõlmitava lepinguga annab konkursi võitja hankijale üle kõik teosest tulenevad varalised autoriõigused ja annab loa teose isiklike autoriõiguste kasutamiseks lihtlitsentsi korras alates tulemi vastuvõtmisest korraldaja poolt. Tasu konkursi võitja poolt üleantavate varaliste autoriõiguste ja teose isiklike autoriõiguste kasutamise eest sisaldub lepingu hinnas. Teose isiklike autoriõiguste kasutamise loa kehtivus ei ole ajaliselt piiratud ja osaleja poolt korraldajale üle antavate varaliste autoriõiguste kasutamise õigus on korraldajal kogu autoriõiguste kehtivuse ajal. Konkursil osalejate, kes ei osutunud võitjateks, kavandite autoriõigused jäävad nende autoritele.
- d. Korraldaja ja konkursi võitja jätavad endale õiguse monumendi rajamise käigus autoriõigusi täpsustada.

8. KAVANDITE KASUTAMINE

- a. Konkursist osavõtmisega nõustub osaleja oma ideekavandi avaliku esitlemisega näitustel, veebis ja konkurssi tutvustavates materjalides.
- b. Esitatud kavanditest on korraldajal õigus korraldada avalik näitus, kuhu tal on õigus panna välja ka žürii ideekavandite protokoll ning ekspertide arvamused võistlustööde kohta. Korraldajal on õigus esitleda auhinnatud töid oma veebilehel.

9. LISAINFO

- a. Konkursi tingimuste ja läbiviimise suhtes ei kohaldu riigihangete seadus.
- b. Vajadusel saavad osalejad küsida lisainformatsiooni saates oma küsimused mailile info@motomonument.ee
- c. Korraldaja vastab küsimustele kolme tööpäeva jooksul.
- d. Lisaküsimuste esitamise tähtaeg on piiratud ning see lõppeb üks nädal enne töö esitamise tähtaega.

PÄRNU LINNAVALITSUS

KORRALDUS

25.06.2025 nr 424

Pärnu linnas Raeküla mets P2 kinnistul 1936
Berliini Olümpia Tähesõidu mälestusmärgi asukoha
kinnitamine

Arvestades Motomonument MTÜ taotlust ja linnavara komisjoni 07.05.2025
komisjoni toetavat seisukohta ning kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse
§ 30 lõike 1 punkti 3 ja alusel

1. Kinnitada 1936 Berliini Olümpia Tähesõidu mälestusmärgi
asukohaks/piirkonnaks Pärnu linnas Raeküla mets P2 kinnistu
(asendiskeem lisatud). Maa-ala kasutusse andmine ja tingimused
otsustatakse eraldi vastavalt kehtivale korrale pärast mälestusmärgi
ideekonkursi läbiviimist.
2. Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul
teatavakstegemisest, esitades vaide Pärnu Linnavalitsusele haldusmenetluse
seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule
halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.
3. Korraldus jõustub teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Romek Kosenkranius
linnapea

(allkirjastatud digitaalselt)
Taavi Käärid
linnasekretär

1936 Berliini Olümpia mälestusmärgi asukoht/piirkond Pärnu linnas Raeküla mets P2
kinnistul, asendiplaan

Mälestusmärgi paigaldamise asukoht/piirkond

Asukohta märgistavad reklaambännerite fotod.

